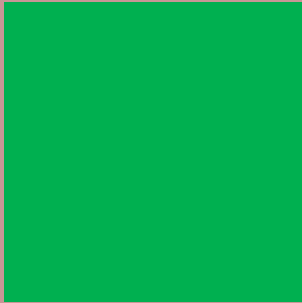

VOORBEREIDENDE LES

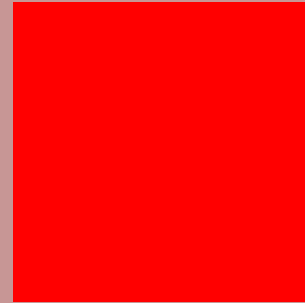
RJKS MUSEUM

Wat weten jullie al van het Rijksmuseum?

Waar?

Niet waar?

Waar of niet waar?

Het Rijksmuseum is het grootste museum van Nederland.

RIJKS MUSEUM

Waar!

Het Rijksmuseum is het grootste museum van Nederland en bevindt zich aan het Museumplein in Amsterdam.

RIJKS MUSEUM

Waar of niet waar?

In het Rijksmuseum kun je wel 8.000 objecten bekijken.

RIJKS MUSEUM

En we hebben nog veel meer objecten in dit depot in Amersfoort

RIJKS MUSEUM

Waar of niet waar?

In een jaar bezoeken meer dan 2 miljoen mensen het Rijksmuseum

RIJKS MUSEUM

Waar!

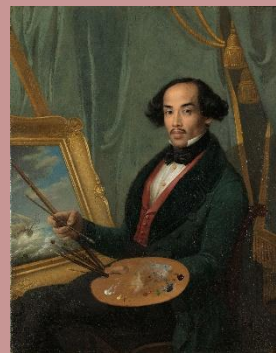

Er komen heel veel mensen vanuit de hele wereld om de beroemde werken te bekijken.

RIJKS MUSEUM

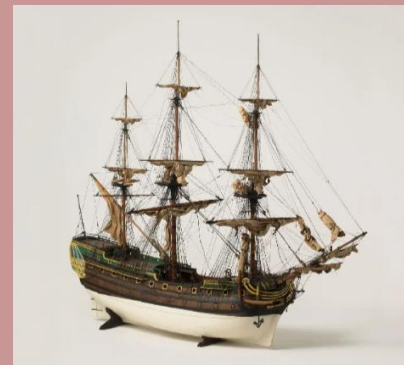
Waar of niet waar?

In het Rijksmuseum kun je alleen maar schilderijen bekijken.

RIJKS MUSEUM

Niet waar!

Er is zelfs een vliegtuig uit de Eerste Wereldoorlog

RIJKS MUSEUM

Waar of niet waar?

De architect van het Rijksmuseum wilde dat de binnenkant leek op een kerk.

RIJKS MUSEUM

De architect Pierre Cuypers liet het museum op een kerk lijken.

RIJKS MUSEUM

Pak nu een potlood en papier

We beginnen met een tekenopdracht

Teken eerst een grote rechthoek op je papier, ongeveer zo groot als je papier.

Dit is je schilderij. Alles teken je verder in deze rechthoek.

Trek in het midden van jouw rechthoek een horizontale lijn. Op het schilderij, zie je de bovenkant van een tafel, het tafelblad. Het bovenblad van de tafel is heel groot! Het staat bijna op de hele onderste helft van het schilderij.

Ook zie je een stukje voorkant van de tafel.
**Trek nog een horizontale lijn een stukje
vanaf de onderkant.**

Er staat van alles op tafel! Er staan wel 4 bordjes met iets erop en een grote schaal en nog veel meer... **We beginnen links op de tafel te tekenen; daar staat een bordje met twee trossen druiven erop.**

En achter het bordje met de druiven **teken**
je een kleine porseleinen schaal met heel
veel appels, ze rollen er bijna uit!
Het zijn er wel 10!

Beelddictee. Luister goed, de juf/ meester leest het voor. Teken wat je hoort.

RIJKS MUSEUM

**Teken midden op de tafel onderaan de
tafelrand een bordje met één halve appel
erop.**

**En erachter nog een bordje met allemaal
kleine dingetjes, dat zijn olijven.**

En achter het bordje olijven staat een bord met daarop drie grote kazen! Heb je wel eens een héle kaas gezien? Niet zo'n pakje van Albert Heijn, maar een héle kaas bij de kaasboer! Het lijkt wel een grote platte ronde schijf, een hele dikke.

Teken het bord met drie doorgesneden kazen op elkaar gestapeld. De kazen zijn zo groot dat ze tot bijna de bovenrand van het schilderij liggen opgestapeld!

Beelddictee. Luister goed, de juf/ meester leest het voor. Teken wat je hoort.

RIJKS MUSEUM

Rechts op de tafel staat een heel interessante schenkan (waar je water of wijn uit kan schenken) met een dikke buik en een smal tuutje. **Teken deze kan.**

Beelddictee. Luister goed, de juf/ meester leest het voor. Teken wat je hoort.

RIJKS MUSEUM

Naast deze schenkan ligt aan de linkerkant
een broodje en aan de rechterkant een peer.
**Teken het broodje en de peer bij de
schenkan.**

Beelddictee. Luister goed, de juf/ meester leest het voor. Teken wat je hoort.

RIJKS MUSEUM

Wat je goed kan zien is dat de achtergrond,
achter de kazen, het heel donker is! **Dat kun
je donker inkleuren met je potlood.**

Beelddictee. Luister goed, de juf/ meester leest het voor. Teken wat je hoort.

RIJKS MUSEUM

Stilleven met kazen

Floris Claesz. van Dijck, ca. 1615

Dit is het schilderij van het beelddictee. Wat zie je allemaal? Hoe is het geschilderd? Lijkt het op jullie tekening? Wat is er anders?

RIJKS MUSEUM

We gaan nu meer leren over ontdekkers en reizigers van de 17^e eeuw

Wanneer was de 17^e eeuw? Hoe lang is dat geleden?

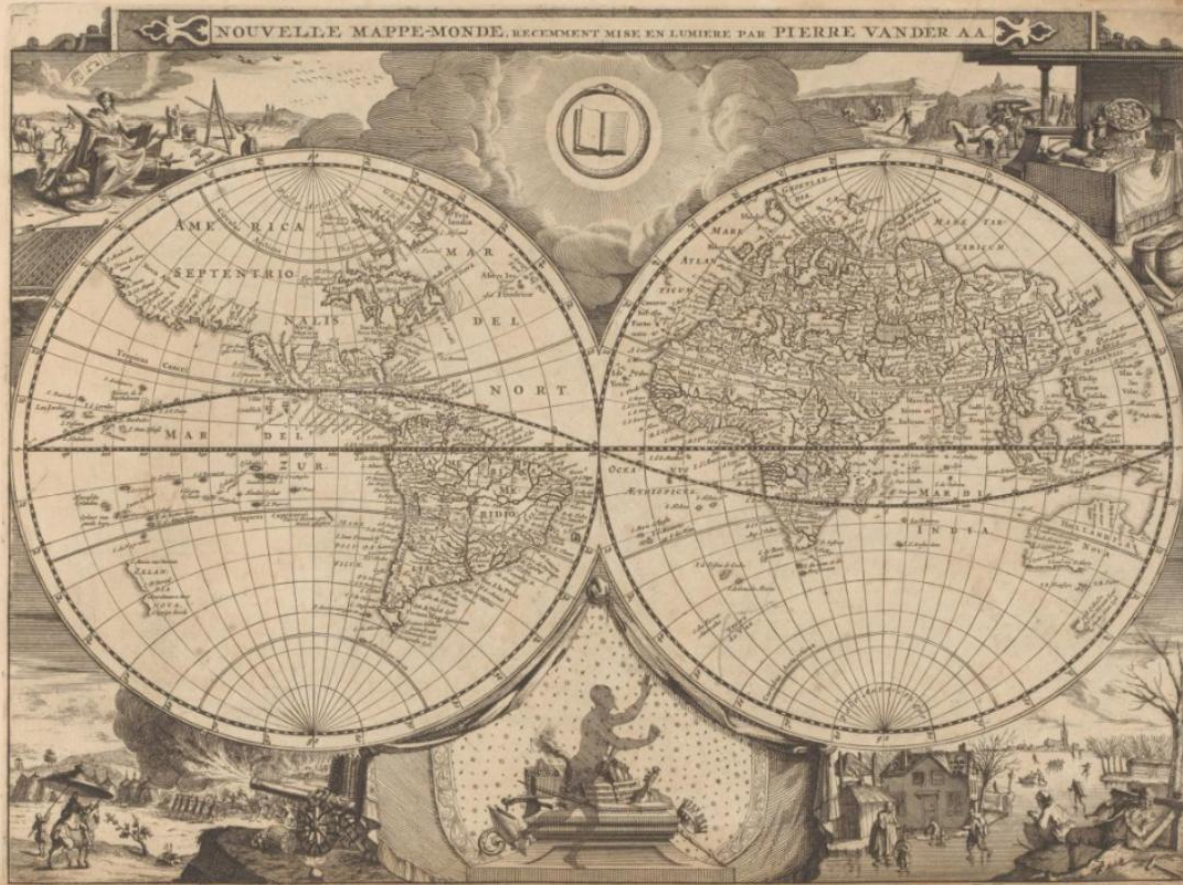
RIJKS MUSEUM

De terugkomst in Amsterdam van de
tweede expeditie naar Oost-Indië
Hendrik Cornelisz. Vroom 1599

In de 17^e eeuw is Nederland rijk geworden. Waardoor kwam dat? Hoe werd deze eeuw ook wel genoemd? Wat heeft dit schilderij met handel te maken?

RIJKS MUSEUM

Wereldkaart
Anoniem
1669-1733

De 17^e eeuw was de tijd van VOC en WIC. Waar gingen deze verre ontdekkingsreizen naar toe? Noem een paar landen.

RIJKS MUSEUM

Scheepsmodel van de Prins Willem
anoniem, 1651

Hoe reisden de ontdekkers in de 17^e eeuw? Slechts 1 op de 3 reizigers naar het Oosten keerde terug van de reis. Zou jij meegaan?

RIJKS MUSEUM

Stilleven met kalkoenpastei
Pieter Claesz, 1627

Wat zie je allemaal op dit 'stilleven'? Kwamen deze objecten en goederen uit Nederland? Waar kwam het wel vandaan?

RIJKS MUSEUM

Tropische Nautilusschelp uit
Indische en Grote Oceaan

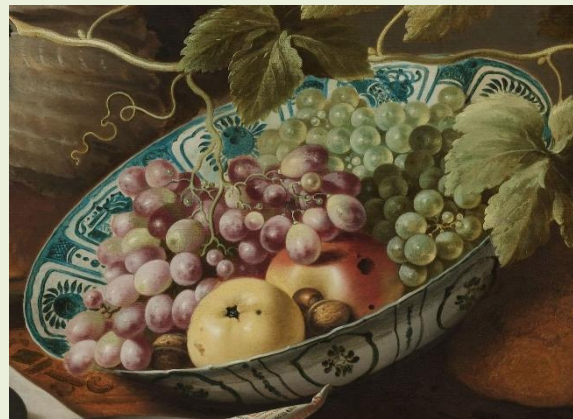
Tapijten van de Ottomanen en
Safavieden (Perzische Rijk)

Peper uit Indonesië

Porselein uit China
en Japan

Hier kwamen deze producten bijvoorbeeld vandaan?

RIJKS MUSEUM

Gezicht op Olinda
Frans Jansz. Post, 1662

Handel bracht Nederlanders overal. Welk land zou dit kunnen zijn? Waar zie je dat aan? Wat zie je op dit schilderij?

RIJKS MUSEUM

**Een opperkoopman van de VOC
met zijn vrouw en een tot slaaf
gemaakte bediende**

omgeving van Aelbert Cuyp, ca.
1650 - ca. 1655

Kijk eens goed naar de mensen op dit schilderij. Wat valt je op?
Wat is hier volgens jou aan de hand? Is iedereen op dit schilderij gelijk?

RIJKS MUSEUM

Scheepsmodel William Rex
Adriaen de Vriend, Adriaen
Davidsen, Cornelis Moerman,
1698

Kijk goed naar dit schip. Waar werd dit schip voor gebruikt? Hoe kan je dat zien? Hoe groot zou het in het echt zijn?

RIJKS MUSEUM

**Porselein en peper
uit het VOC-schip
Witte Leeuw
anoniem, voor 1613**

Dit is een stuk porselein en peperkorrels vergroeid met wrakstuk. Dit is door een duiker teruggevonden. Wat is er met het schip gebeurd?

RIJKS MUSEUM

De zeeslag bij Terheide
Willem van de Velde (I),
1657

Wat zie je op deze tekening? Waarom was er oorlog op zee? Hoe heeft Willem van de Velde dit getekend? Waarmee? Waar komt inkt vandaan?

RIJKS MUSEUM

Bekijk het School TV filmpje over de zeevaartzaal in het Rijksmuseum:
[Topstukken van het Rijksmuseum](#) | [Schooltv](#)

RIJKS MUSEUM

De Nachtwacht
Rembrandt van Rijn, 1642

Dit is het bekendste werk van het Rijksmuseum: De Nachtwacht
Geschilderd door Rembrandt van Rijn in 1642. Waarom is het zo bijzonder?

RIJKS MUSEUM

Schuttersstuk door Rembrandt, 1642

Schuttersstuk door Cornelis Ketel, 1588

Wat deden schutters? Waarom lieten ze een groepsportret maken?
 Wat zijn de verschillen tussen deze schilderijen? Wat maakte Rembrandt uniek?

RIJKS MUSEUM

De Nachtwacht
Rembrandt van Rijn, 1642

Wat zijn ze nu aan het doen met De Nachtwacht?

RIJKS MUSEUM

Bekijk het Jeugdjournaal filmpje over de restauratie van De Nachtwacht:
[Schilderij de Nachtwacht wordt opgeknapt \(en iedereen mag meekijken\)](#)

RIJKS MUSEUM

Quiz

De V.O.C. stuurde vooral schepen in welke richting?

- A. Noorden
- B. Oosten
- C. Westen

De V.O.C. stuurde vooral schepen in welke richting?

A. Noorden

B. Oosten

C. Westen

De afkorting VOC staat voor Verenigde **Oost**-Indische Compagnie

RIJKS MUSEUM

Uit welke landen kwam veel porselein?

- A. Indonesië en India
- B. Het Ottomaanse en Perzische Rijk
- C. China en Japan

Uit welke landen kwam veel porselein?

- A. Indonesië en India
- B. Het Ottomaanse en Perzische Rijk
- C. China en Japan**

Wat was het meest kostbaar in de 17^e eeuw?

- A. Porselein
- B. Citroen
- C. Peper

Wat was het meest kostbaar in de 17^e eeuw?

A. Porselein

B. Citroen

C. Peper

Misschien ken je de uitspraak 'iets is peperduur' wel.

RIJKS MUSEUM

Waarom was er oorlog op zee?

- A. Om hun eigen handel te beschermen en om machtig te worden
- B. Omdat piraten de baas wilden zijn over alle schepen
- C. Omdat landen wilden samenwerken met andere landen op zee

Waarom was er oorlog op zee?

- A. Om hun eigen handel te beschermen en om machtig te worden
- B. Omdat piraten de baas wilden zijn over alle schepen
- C. Omdat landen wilden samenwerken met andere landen op zee

Hoe weten we hoe een zeeslag eruit heeft gezien in de 17^e eeuw?

- A. Dat kunnen we lezen in geschiedenisboeken
- B. Aan boord was vaak een scheepstekenaar die alles vastlegde
- C. We zagen dat op nieuwsberichten uit die tijd

Hoe weten we hoe een zeeslag eruit heeft gezien in de 17^e eeuw?

- A. Dat kunnen we lezen in geschiedenisboeken
- B. Aan boord was vaak een scheepstekenaar die alles vastlegde**
- C. We zagen dat op nieuwsberichten uit die tijd

Wat maakt de Nachtwacht anders dan andere groepsportretten?

- A. De mannen vooraan op het schilderij hebben niet echt bestaan.
- B. Rembrandt schilderde dit schilderij niet in opdracht.
- C. De mannen staan niet allemaal in een vaste houding, maar zijn in beweging.

Wat maakt de Nachtwacht anders dan andere groepsportretten?

- A. De mannen vooraan op het schilderij hebben niet echt bestaan.
- B. Rembrandt schilderde dit schilderij niet in opdracht.
- C. De mannen staan niet allemaal in een vaste houding, maar zijn in beweging.

Tot gauw in het Rijksmuseum!

RIJKS MUSEUM

Meer online lesmateriaal zie:
[Online lesmateriaal overzicht – Rijksmuseum](#)

Filmpje hoe schoolbezoek begint zie:
[Met school naar het Rijksmuseum](#)

Werken met collectie online zie:
[Collectie - Rijksmuseum](#)